

**Dalarö FÖRLOSSNINGSHEM / BARNBÖRDHUS
och barnmorskan Elsa Högberg.**

SC320

**Huset byggt 1898.
Boyta 290 kvm.**

Karta från 2023.

Äldre fastighetsbeteckningar:

Jordeboksnummer 114 B.

Stg 147 I.

Eva Rosanders Kulturhistoriska

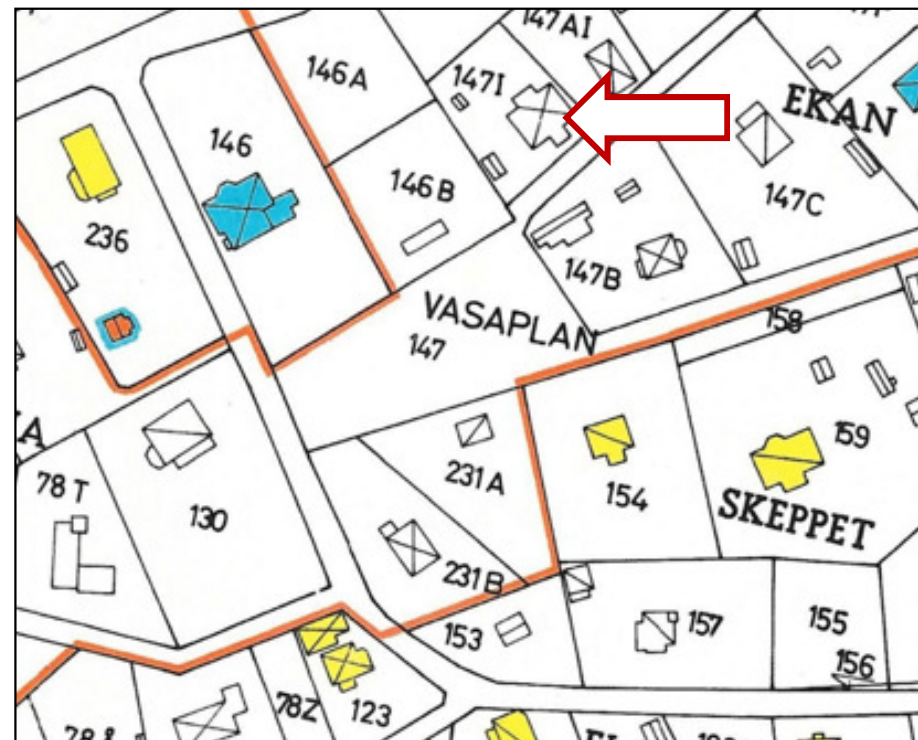
Bebyggelseutredning 1968:

Ägdes 1901 av mästerlotsen Ruhnborg.

Byggnaden användes som förlossningshem fram

till 1940-talet. 1968 sommarbostad. Saknar

kulturhistoriskt intresse.

Eva Rosanders karta från 1968.

Karta från 1911.

Några ord om huset vid Vasavägen 3 tidigare Idunstigen 1.

På första planet hyrde tandläkare Högberg med familj samt ett hembiträde.

1932 reparerades förlossningshemmet varvid värme, vatten och avlopp infördes.

Barnbördshuset hade en nattklocka, som grannbarnen busades med, de fick då ordentlig utskällning av barmorskan Elsa.

DN 4 maj 1944 / Hushållskunnigt hembiträde sökes till Dalarö förlossningshem.

Hushållskunnigt hembiträde till **Dalarö**
förlossningshem Tel. **Dalarö** 156.

Några som bott i huset.

Mästerlotsen

J. G. Ruhnberg f. 1872 d. 1912.

Barnmorskan Elsa Högberg.

Elsa kom till Dalarö 1919

1919

Prästgården tomt 56

1920-22

Fridhem tomt 42

1922-1962

Idunstigen 1 (nu Vasavägen 3)
tomt 114 B (senare Stg 147 I)

Barnmorskan Elsa Högberg mottog inackorderingar under sina första år på Dalarö.

DN 1919

Då bodde Elsa i Prästgården tomt 56.

I annonsen står hon som barnmorska.

Inackordering
Barnm. Elsa Högberg, Dalarö,
emott. inackord. Rikstel. 42.

DN 1922 Elsa bodde då i Fridhem tomt 42.

Barnmorskan Fru Elsa Högberg, adr.
Dalarö, mott. inackord. Härligt läge. God
vård. Rika 186,

1929 anordnade barnmorskan Elsa Högberg några rum i sin bostad som förlossningshem. Här fanns två vårdplatser.

Barnmorskan var även distriktsbarnmorska på Dalarö inom Dalarö provinsialläkardistrikt.

Förkortningen BB står för "*barnbördshus*", vilket är ett gammalt ord för förlossningsavdelning.

Dalarö förlossningshem
Elsa Högberg
1932 - 1946

Benämning	Vård- platser	Dagavgift m. m.	Innehavare
<i>Stockholms län.</i>			
Södertälje lasarets <u>barnbördsavdelning</u>	7	2.50 kr.	Landstinget
1 barnbördshus med 7 ^a platser			
Djursholms förlossningshem	3	2.50 kr.	Kommunen
Vaxholms sjukhems förlossningsrum	4	4 kr. (+ 10 kr. för förlossning)	Enskild person (barnmorska) med anslag av Röda Korset och Husmoderföreningen
Dalarö förlossningshem	4	50 kr. (för 8—10 dygn)	Enskild person (barnmorska)
Norrtälje förlossningshem	4	2.50 kr. (+ 50 kr. för förlossning)	Enskild person (barnmorska)
Summa 4 hem med 15 platser			

Fru Elsa Högberg, barnmorska, ackuschörskas *.

Hon hade 2 söner och en dotter.

Dottern Lisa var gift med Helge Strömberg och de tog över fastigheten efter Elsa.

Helge var bror till Harry Strömberg från Ornö.

* **Ackuschörskas** (åld.)

Sedan 1837 finns ordet ackuschörskas belagt i svenskan i betydelsen **barnmorskas**. Det kommer av det närbesläktade ordet ackuschör som betyder gynekolog (läkare), som i sin tur kommer av franskans 'accoucheur', jordemor.

Barndop i barnbördshuset.

På bilden syns:

Från vänster barnmorskan Elsa Högberg med Anita Karlsson (Jutholmen) i famnen.

Elsa Söderberg var sambo med *Kolarkalle* Karlsson som byggde på Götavägen 10, vilket är Eschrichts hus sedan 1988. Bertil Karlsson.

En ung mor ev. från Nämdö eller Ornö med sitt barn i famnen.

En okänd kvinna med sitt barn.

Kyrkoherde Allan Lindeberg.

1944.

Baltiska flyktingmottagningen på Dalarö hotell.

Från vänster Elsa Högberg, två okända kvinnor, Lilly Blom och Elsas dotter Lisa.

Astrid Lorenzon minns:

F. 1922

När jag var 18 år (1940) födde jag i barnbördshuset, på andra våningen, min äldsta son, Lennart. Jag fick vara kvar i 9 dagar och jag blev kompis med hembiträdet. Jag var mycket nöjd med allting här.

Barnmorskan Elsa Högberg, bodde på andra våningen med maken målarmästare Karl och sina barn. Hon hade några pigor som hjälpte henne med hushållet och i arbetet. Elsas dotter Lisa blev också barnmorska och flyttade senare till Ornö, som även hade ett eget barnbördshus.

Astrid gifte sig (18 år gammal) med Erik Lorentzon, som var resemonter hos LM Ericsson.

På den tiden arbetade Astrid på Kina och de bodde i övervåningen (kök fanns då). 1949 köpte Astrid och Erik tomten på Utövägen och byggde sitt hus som de flyttade in i 1951.

Astrid och Erik fick 2 söner Lennart och Lars, båda sjöingenjörer och en dotter Eva, apotekare gift med Kurt Pettersson (Malmen).

Bo Tilliander minns :

Jag la speciellt märke till taxibilarna, som kom för att lämna föderskor. Min yngsta bror föddes i barnbördshuset.

Hit kom folk från ett stort område runt Dalarö och flera av öarna. Utom Ornö som hade eget barnbördshus.

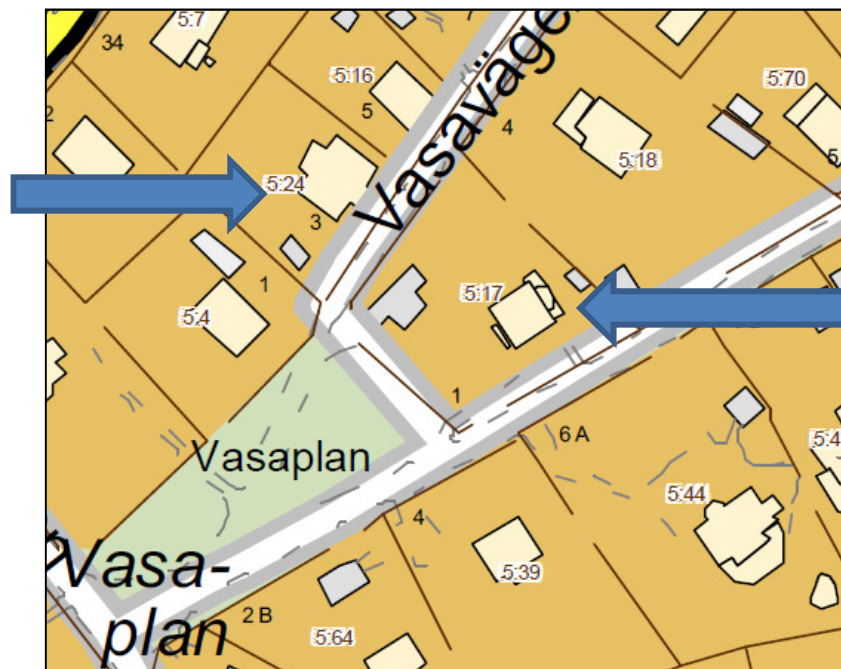

F. 1934.

Mammorna fick också föda barn hemma mot betalning. Dåvarande doktor Gottfrid Westerlund, som var en stor man 208 cm lång, han gick runt i husen och skötte sina patienter.

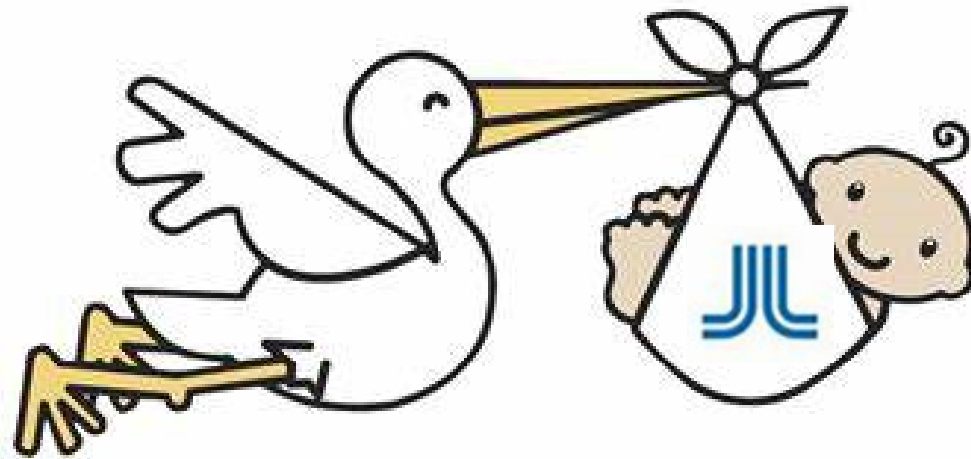
Doktorn bodde först i Tre Berg, där ett rum var mottagning och sedan i huset där nu dagis finns.

Förlossningshemmet.

Här bodde Bo T.
som barn.

**Ca 1942 övertog landstinget huvudmannskapet för förlossningshemmet.
Sedan den 1 september 1946 har förlossningshemmet inte kunnat ta emot
patienter.**

Elsa Högberg somnade in 1962.
Jordfästningen ägde rum i
Dalarö Gravkapell den 12 juni .

Min älskade Maka
vår kära lilla Mamma
och Mormor
f. d. Barnmorskan

Elsa Högberg

• 9 Maj 1885 •

insomnade stilla i dag.
Djupt sörjd och i ljusaste
minne bevarad av oss,
syskon, släkt och vänner.

Dalarö den 2 Juni 1962

C A R L
LISA och HELGE
INGA och KARL
BO

Barnbarnen

*Du styrde och ställde,
Du ville oss väl,
Du älskat oss alla
av hela Din själ.*

Välsignat vare Ditt ljusa
minne.

Jordfästningen äger rum
Tisdagen den 12 Juni kl.
14.00 i Dalarö Gravkapell.
Meddelas end. på detta sätt

19120711-1202

Strömberg, Elsa Maria Elisabet

Född Högberg

Idunstigen 1
130 54 Dalarö

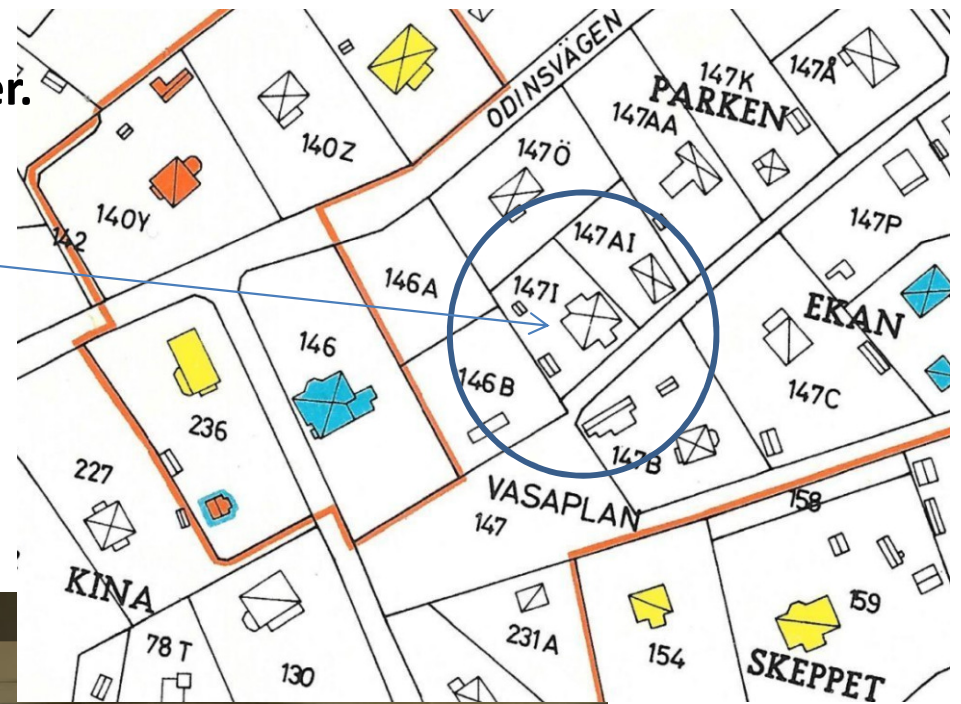
Död 2/4 1979.

Kyrkobokförd (1967) i Dalarö, Haninge kn

Född 11/7 1912 i Lidingö (Stockholms län,

Änka (12/4 1977).

Elsa Högbergs dotter.

ArkivDigital: Dalarö (AB) Alla:5 (1935-1942) Bild: 1500 Sida: 445

445

147 J

1.	2. Yrke (tjänst, näringsfång), Stam (främmande), Lyte (sinnesafukdom, sinnessi- khet, blindhet, dövstum- het, fallandesot)	3. Född		4. Födelseort (församling i län eller i stad).	5. Värdens al. huf. koppar.	6. Gifit år, dag och månad.	7. Änkling, änka eller frånskild år, dag och månad.	8. Inhyttad eller överförd. Från förs. i län eller i stad, eller uppslag i församlingsbok eller boken över obehfntl.	9. År, dag och månad.	11. Kyrkobok- förskrift	12. Inom se. kyrkan begirt H. Nattv.	Be- hus
		år	dag och mån.									
1	arb.	05	25/11	Uto	Kyph	V 40/11		Orus	42/5	1	K u	
2	beru nnske	12	11/7	Lidingö	V	"		"	"	2	K u	
3		42	2/2	Dalarö						3		
4				Bleklinge	Kyph			Kirk från i det rikt 8		4		
5	vägvästare	05	6/10	Sölvesborgs stf.	V	34/10		Jämninga	42/12	5	K u	
6		03	2/3	Vataryd	V	"		"	"	6	K u	
7		35	14/7	Ljungby	V			"	"	7		
8		38	7/12	Ljungby	V			"	"	8		
9										9		

Barnmorska.

Undertecknad, som under de senare åren innehaft ordinarie anställning såsom barnmorska på **Dalarö**, anmäler sig härmed vördsam samt såsom önskannde fortfarande praktisera i yrket. Afskrift af betyg och rekommendationer äro inlemnade till alla läkarne inom staden.

Högaktningsfullt
Matilda Johansson,
Barnmorska.
Boende i Missionshuset.

6351

JORDEMODERN (1897):7**Barnmorsketjänsten**

i **Ornö församling af Stockholms län** är ledig. Löneförmånerna per år 200 kronor; för förrättning 3 à 6 kronor. Nödig vedbrand samt till boning ett rum jämte kök. Sökes hos Kommunalnämndens ordförande under adress: **Sundby, Dalarö**. Tillträdet genast efter valet.

Sundby, **Dalarö** den 26 Juni 1897. **H. Helleday.**
(52) Ordf. i Ornö sockens Kommunalnämnd.

JORDEMODERN (1897):8**Barnmorskebefattningen**

i **Ornö församling af Stockholms län** är ledig. Lönevillkoren äro kontant 200 kr.; 3 à 6 kr. för förrättning, nödig vedbrand samt till bostad 1 rum jämte kök vid kyrkan. Tre månaders ömsesidig uppsägningsrätt. Tillträdet den 1 oktober 1898 eller så fort möjligt därefter. Sökes hos Kommunalnämnden under adress **Ornö, Dalarö**.

(79)

LÄNSTIDNINGEN 1898-07-05

Nytt hotell på Dalarö. Den vid Baldersvägen på **Dalarö** belägna s. k. Wallanderska villan har af doktorinnan Hjordt sålts till Stora bryggeriet för — såsom det uppgifves — 20 tusen kr. Meningen är att på tomten uppföra ett nytt, i alla afseenden tidsenligt hotell.

En liten nyfödd passagerare.
Ombord å ångaren "Svea" på väg till Stockholm från Göteborg föddes i tisdags på morgonen en liten gosse. Barnmorska hemtades i **Dalarö** och för modern-passageraren, som var alldeles utblottad, föranstaltades en insamling ombord.

DN 1937-12-01

BARNMORSKEEXAMEN.

Vid Barnmorskeläroanstalten i Stockholm avlades barnmorskeexamen på tisdagen av Elsa Maria Högberg, **Dalarö**, Dagny Maria Franzén, Hangvar, Edith Maria Stenqvist, Sanda, Sonja Elvira Karolina Stare f. Stengård, Stenkyrka, Elsa Vil-